Број 97. Нови Сад, у петак 30. априла 1920. Година LI.

„Застава“ излази сваки дан, осим понедељника и празника. Претплата је 240 круна на годину, 120 на пола, а 60 круна на четврт године. Претплатити се може бар на четврт године.

Поједини број 1 Круна.

ЗАСТАВА

ОРГАН РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Рукописи се шаљу на уредништво „Заставе“: Нови Сад, Ћурчијска ул. бр. 10. а претплата на администрацију „Заставе“: Нови Сад, Ћурчијска улица бр. 16. Рукописи се не враћају.

Издавалац друштво „Рад“.

Шта данас хоће демократе?

Београд, 28. априла.

У мутноме лове рибари демократске странке. Шта све не би они данас, кад комунистички бољшевизам диже главу на крајевима наше државе, у Суботици и Љубљани, па и у средишту, у Београду!

Не траже ни мање ни више, него *да концентрацију изврше сепаратистички*. Они веле, не сме у нову владу ући *ни Пашић ни Протић*, први, који нам је на плећима донео слободу и уједињење, а други, најизразитији представник радикалне странке и Србије у овим најтежим временима. Не треба им ни др. Велизар *Јанковић*, министар финансија, због његових неуспеха, ваљда зато, што је изнео њихов убитачан рад и разривање финансијског стања и што лечи рак-рану наших финансија. Осим тога, траже промену покрајинских влада у Загребу, Сарајеву и Љубљани. Разуми, да помећу своје чиновнике унутра. Тим желе да се расплете расуло, у које је, веле, земљу довела влада Протићева.

Говори ли тако онај, који жели споразуман рад у заједничкој влади? Али нисмо још све рекли. Они одлучно траже, да Светозар Прибићевић уђе у нову владу. А ако он уђе, питамо ми, ко *мора* изостати?

Види се да код демократа још увек превлађује *циганска политика*. Они терају до крајности. Све или ништа!

Из тога излази, да они неће никаква споразума. Увиђају, да сами више не могу доћи на владу, па бар да стерају радикале на најнижи степен.

Оставите се ћорава посла! Радикали нити ће бацити Протића, нити примити Прибићевића и *извозничарске министре*. Зато радикали, у интересу народа и земље, могу само двоје желети: Или поштену концентрацију или парламентарну заједницу.

Демократе прете неутралном владом, од које се ми не страшимо. Нису још тако растроване прилике, да се морају узети чиновници или генерали у владу. Ако би се намигивањем демократа на разорне елементе растровале прилике, морала би доћи гвоздена рука, али би она свакако морала зврцнути и намигуше по носу.

Бирајте! Радикали се не уклањају с белеге. *Рад.*

Борба против антидржавних потхвата.

— Проглас „Народне Одбране“ у Суботици. — Величанствен свенародни збор у Сомбору. —

Злочиначки препад мађарских комуниста и иредентиста у Суботици дигао је на ноге цели свестан и родољубив наш велики град на северу државе Срба, Хрвата и Словенаца, Суботицу, и ова је громко проговорила против прерватника и противдржавних потхвата њдхових. Суботица се дигла, да се бори, ан се организује против свих могућих покушаја мађарских плаћеника, основао се тамо Централни Одбор Народне Одбране, који је свој програм изнео у овом

прогласу:

„Пошто су код нас *учестали политички штрајкови*, праћени уличним терором маса, састављених из најразличнијих елемената и са најразличнијим политичким и националним циљевима, то је настала дужност свих грађана и добрих патриота да се организују, да спрече привредне, политичке и националне нереде и преврате.

Ми *не устајемо против праведних захтева радника* ни свих осталих невољника, који данас услед тешких општих прилика пате и гладују. Ми ћемо и са своје страке чинити све, да се исхрана нашег градског становништва олакша, и да се сузбије скупоћа живота, војујући против свих неисправних спекулација. Исто тако, ми не дирамо у право радника, да напуштањем рада (штрајком) утичу на побољшање услова рада.

Али ми устајемо енергично и одлучно против злоупотребе штрајка преко граница економске борбе, устајемо противу штрајкова којима се даје политички карактер; који под именом „генералних штрајкова“ изазивају друштвену анархију, развијају улични терор над мирним грађанима, парализирају цео друштвени живот и драже разуздане руље свакојаког света на пљачку, насиља и злочине. И међу вођама као и међу придошлицама те терористичке уличне руље има много елемената, који искључиво за рачун непријатељског иностранства подстичу друштвено врење код нас, обећавајући брзу интервенцију страних чета у случају тежих нереда. Вешти и злонамерни агитатори искоришћују свако незадовољство у нашој земљи и привлаче у своје редове људе, који су далеко од бољшевистичких и анархистичких идеала, али који несвесно увучени у ове редове, доприносе економском и политичком рушењу своје отаџбине.

Па зар док злонамерни агитатори развијају тако живу делатност, привлачећи *обманама и лажним обећањима* све већи број наших другова и пријатеља, наше браће и наше деце, зар ми да останемо скрштених руку и да тупо гледамо како једна бескрајно мала, али бескрајно дрска мањина, сваким даном све обеснија и све разузданија, прети да нам сруши и отме све што нам је најдраже и најсветије: нашу личну слободу, нашу породицу, наше имање, наше друштвено уређење, нашу националну државу, толиким жртвама створену и уједињену?

Не, ми то не смемо трпети, ни мирно гледати. У нашем народу има и сувише здравих снага, и те здраве снаге ми хоћемо да *приберемо, организујемо и ставимо на супрот анархији и националној пропасти*. Овакве организације, приватном иницијативом створене, треба да допуне акцију државне власти, да је подстакну и охрабре и да у исти мах покажу величину наше снаге и нашег значаја у друштву и држави према уличној руљи која данас нас терорише. Такве су организације створене данас у Енглеској, Француској, Швајцарској, Аргентини и многим другим државама; на чело тих организација ставили су се најумнији и најугледнији људи, којима се убрзо придружише стотине хиљада присталица. Колико ли је тек потребно да се ми организујемо код нас, где државна власт није још довољно срећена, а окружују нас толики непријатељи који неуморно подстичу и *финансирају нереде* код нас?

Ми дакле позивамо све честите грађане и све добре патриоте, да ступе у наше друштво и пораде, сузбијајући анархију и нереде, на срећивању наших унутрашњих прилика.

Наше ће друштво постићи свој циљ: 1. Обавештењем народних маса и омладине о нашим приликама и о нашим циљевима. 2. *Прикупљањем добровољаца*, који ће се у случају општих и политичких штрајкова прихватити оних послова, који не смеју застати у општем интересу (исхрана, саобраћај, осветлење, санитетска служба итд.) 3. Прикупљањем добровољаца који ће мирне раденике, занатлије, наставнике, ђаке у школама итд. заштићавати од насртаја уличне руље.

Према томе, сваки нови члан нашег друштва нека при пријави назначи за које се послове, друштву, ставља на расположење.

Сем тога, пошто ће друштву, ради агитације (предавања, штампање брошура, плаката, и т. д.) требати материјалних средстава, сви чланови нека прикупљају прилоге и шаљу их благајнику.

Упућујући овај позив грађанима Суботице, која је последњих дана много препатила од разузданости уличне руље приликом општих штрајкова, ми се обраћамо свима интелигентним и родољубивим синовима широм целе наше уједињене Отаџбине, и молимо их да у најкраћем року оснују у свима варошима и варошицама сличне установе, које се у случају потребе могу испомагати саветом и делом. Нека свака ново основана установа ове врсте достави своје оснивање свим већ дотле постојећим, и нека им шаље своје публикације,

Пренимо се, и пођимо срчано на посао! Ради се о великим стварима, најдражијим и најсветијим за сваког од нас. Недостојно је увиђавних и способних људи, да растурени, лењо и престрашено гледају, како их талас анархије и националне пропасти захвата, а они ни да се макну, да утичу на ток догађаја. Организујте се сви, који видите шта се ради, а шта не би требало радити!“

На Суботицу ће се угледати свакако и друга наша места. Сврстајмо се сви у чврсту народну фалангу, која ће знати одбити и уништити све непријатељске потхвате против наше државе.

*

Пишу нам из *Сомбора*: „У недељу, 25. априла о. г. одржан је у Сомбору *велики народни збор Срба и Буњеваца*. Збор је испао величанствено и једнодушно донесене су резолуције: 1. против сваког ровења против краљевства нам; 2. против италијанског отимања Ријеке и Скадра и 3. против оцепљења бајског трокута и северне Барање. После збора омладина и соколи учинише демонстративни опход по вароши“.

Прибићевић у Панчеву.

Не може свако доживети да се прослави. То је само великима дато. Међу ове спада и наш Светозар.

Већ по трећи пут био је заказан и објављен збор демократске странке у Панчеву за недељу 25. априла. Орган демократски „Панчевац“ изашао је као позивач на збор у свечаном руву, у тробојници и у њему прибићевићевски оцртана величина Светозара Прибићевића. После Светозара Милетића — вели „Панчевац“ — није никад досад крочила тако велика глава и нога на земљиште Баната, као сад. Ова увреда погодила је у срце наше Граничаре. И они поврвеше на збор.

На неколико кола ушле су демократе у Панчево. Маса света, две до три хиљаде, притисло је улицу пред „Трубачем“, јер ту су одсели гости. Ту ће се и збор одржати.

У хотел „Трубач“ нису пуштали зборлије, и да посланик Пера Милорадовић није умиривао људе, они би ушли у хотел бар да виде Прибићевића. Из собе кроз прозор јављали су се говорници. Чим се који појавио, тако је поздрављен громко, да се није могло разумети шта говори. Ни грлати *Агатоновић* није успео да се чује, ма да се преко једног сата трудио, да надвиче поздраве свесних Панчеваца. Прибићевићево лице није могао радознали свет ни с прозора да угледа. Он није говорио. Био је у соби и разговарао са 30 људи и 30 жена. Али је зато слатки *Шећеров* помолио главу, да се и он прослави. А несретни Банаћани ни њему, свом сину не дадоше да се чује. Бадава је било све натезање и напрезање Бошковића Панчевачког, Шећерова Крстурског и Ивачковића Делиблатског. Кад је народ чуо с прозора *нападаје на радикале посланике*, и поименце Перу *Милорадовића, подигао је на раменима Милорадовића и носио га је кроз народ* на не малу жалост Великога Прибићевића.

Каква неспретност од тих радикала? Зар сву славу Пери чизмару и трговцу, а њиховом Светозару — ништа? Тешко свуда своме без својега!

Прибићевић је са „збора“ из хотела клиснуо на стражња врата. Не хтеде зар да прође кроз две хиљаде радикала.

Не беше демократа, па то ти је. После „збора“, који се натезао читава три сата, био је унутра код „Београда“ банкет у почаст „нечувене“ величине, спремљен за 500, а било их је око 50. Јер проклети сељаци из околине не дођоше, па ни Панчевци не озарише се великом светлошћу Светозаровом. Тако је, кад неко нема среће.

Упало је у очи, да су домаћини много чували свога великог госта. Само су га десетине чуле, а хиљаде му викале: Доле, уа, уа!

Пред вече нечујно изгубили су се гости са својом челенком и укрцали су се у лађу за Београд с уздахом: Не повратило се!

А зборлије радикали говоре и данас: Провео се као Велики Светозар у Панчеву.

Политичке вести.

Немири на Ријеци.

У исто време кад и код нас, и на Ријеци је било општег штрајка. Тамо се становништво бунило против Д' Анунција и његових ардита.

Из Енглеске.

У енглеском парламенту је у трећем читању прихваћен са 106 против 26 гласова нацрт о ратификацији мировног уговора са Аустријом и Бугарском.

Опет Тројни Савез.

Раширила се била вест да др. Ренер ради на склапању новог тројног савеза између Беча, Берлина и Рима. Талијански посланик у Паризу одлучно демантује ову вест, „која је сасвим неоснована“.

Догађаји у Љубљани.

Комунисти су приредили немире у Љубљани. Покварили су жељезничку пругу према Загребу. У Љубљани је одржан збор на ком су комунисти дражили свет. Дошло је до сукоба између штрајкача и полиције, а умешала се и војска. Има 10 мртвих и више рањених.

Бољшевици међу нама.

Знамо, да међу нама нема земљишта за бољшевике. Оно мало радника, не рачунајући овамо сељака радника, нису снага, да разоре грађанске редове, сељаштво, и преврну државу.

Али су се бољшевици из *страних* земаља, па и из Русије увукли међу нас, да изазивају метеж и узбуне, па да изазову проливање крви и војску растроје те употребе у своје паклене сврхе.

Има их преобучених, питомих, невиних, увлаче се у друштва, особито у радничке организације и ту носе своја кукавичја јаја.

Чувајмо их се! Лепо говоре, сладе. Имају нацрт својих планова. Неке су раднике обмахнули. Сладе им, како ће преко ноћи створити нову државу и како ће владати. Улоге и столице деле на — папиру.

Немамо крви за проливање. Нама је државни облик добар и оваква владавина потребна. Не мислимо на свему остати, него природним путем развијати гране државног устројства. И то је за данас доста.

Онаким гостима, који хоће да пале, руше, убијају и дођу до владе, спремајмо дарове.

Подлистак.

Тома Г. Масарик.

(Свршетак).

Ове идеје Масарикове биле су благотворне за чешки народ, јер се по целој земљи развила свестрана, продуктивна делатност, која је развила снагу, моћ, богатство Чеха.

Но, најзад, Масарик је провидео да се од покварене Аустрије, од злочиначких Хабсбурговаца не може очекивати никакво добро по чешки народ. Због тога, наслутивши светски рат, он напушта своју земљу и одлази у иноземство да тамо ради за политичко ослобођење свога народа. Он постаје представник Чеха на западу и обавештава Енглезе, Французе и Американце о своме народу. Требало је много, неуморно радити, борити се против силних тешкоћа и непријатеља, па да задобије симпатије западних народа за Чехе. Јер је на Западу било много предрасуда против Чеха, уопште против Словена. Својом културом, својим богатим знањем, а нарочито својим идејама правде, слободе, хуманитета Масарик успева да задобије симпатије Западне Европе и Америке. У Паризу, Лондону и по Америци — често у тесном додиру са јужнословенским заступницима — он шири мисао да се аустроугарска монархија, као узрок злу, легло неправде, насиља, „као тлачитељка малих народа мора разбити. Масарик је много допринео да се Америка, нарочито Вилсон заузму за идеју самоодређења народа. Он је подигао чехословачко, пољско и јужнословенско питање на светски значај. По Масариковом предлогу је у главноме одређена западна граница наше државе, а он је изнео и предлог *коридора* између наше и чехословачке државе, који коридор треба да буде веза међу Словенима.

3. — Поред велике заузетости за свој народ, Масарик је имао и прилике и времена да се и за нас заузима. Као посланик у Бечу, Масарик, борац за правду и моралност, свом жестином се бацио на то да раскринка, поцепа аустријске лажи и замке, које су се плеле против хрватско-српске коалиције у Хрватској и Славонији. Масарик је доказао — трагајући неуморно — да су сви документи, изнети у загребачком „велеиздајничком“ процесу, и после у Фридјунговом процесу, кривотворени, а да их је кривотворила сама аустријска дипломација. Масарик је неустрашимо бранио правду; он је изнео пред европску јавност перфидију Беча и Хабсбурговаца и ударио аустроугарској монархији жиг срама на чело.

За време свога рада на Западу Европе и у Америци, Масарик, опет, никад није заборављао на нас. Он је слао чешке легионаре, као њихов организатор и врховни заповедник, да се боре заједно са нашим добровољцима у Русији; у својим манифестима, говорима и предавањима увек је истицао и наше питање и тражио самосталност и за нас. Једном приликом је Чехословацима у Русији Масарик ово рекао: „Не сме у Европи остати ниједан самосвестан народ неослобођен. Слободу и самосталност нашега народа тражимо исто тако као слободу и самосталност Пољака и Југословена, и свих свесних културних народа у опће. Тражимо слободу Европе, слободно организовано човечанство, то је наш чешки програм, наш демократски програм.

4. — О Масарику као научењаку, филозофу не можемо говорити овом приликом. Доста је рећи да његови научни радови (Самоубиство као социална појава модерне цивилизације, Паскал, Скепса Давида Јума, Покушај једне конкретне логике, Чешко питање, књига о Русији итд.) стекли су му име научењака првога реда. Иако је реалиста, Масарик је поставио за основу свога научнога рада: религију, етику, хуманитет. На једном месту каже: „Кад кликнеш Словен: нека ти се одазове *човек*“.

5. — Своје политичко-социалне назоре изнео је Масарик у књизи „Нова Европа“. Књига је писана за време рата, и говори о значају светског рата, о идејама, које су се у њему сукобиле и о

Жељезнички штрајк.

На пругама Београдске Дирекције осигуран је саобраћај за војне потребе, а по могућности и за приватне. На пругама Суботичке Дирекције саобраћај је редован. Исто тако је скоро потпун ред на пругама Сарајевске Дирекције. На пругама Загребачке Дирекције одржава се саобраћај за војне потребе, а по могућству и за приватне. Национални жељезничари, нарочито у Винковцима, *напуштају* штрајк, враћају се на посао, јер желе да се прилике што пре среде. Према томе има изгледа да ће саобраћај свуда редовно прорадити.

Вести.

— **Како забашурују траг.** Од како су наши добровољци изненадним ударом на Дарањијев „телеп“ у Новом Саду здерали маску са лица многих наших Мађара суграђана, нашавши код њих оружја и муниције па чак и два пољска телефона, од то доба је спала разметљивост у „хазафија“. А кад јуче чуше, да је протегнут *преки суд*, издаде их кураж сасвим и сада сами бацају од себе доказе свога злочиначког спремања против наше државе.

Један добровољац је јуче нашао и донео повећу врећу пуну бојевих метака за Манлихерке. Ту муницију је неки „хазафић“ бацио у брљу, где ју је добровољац и нашао. Као што се види, наши „пријатељи“ забашурују траг свој, али потрудићемо се, да све те њихове трагове пронађемо.

— **Из канцеларије Средњег Добровољачког Одбора.** Позивају се сви организовани добровољци са солунског и добручког фронта како из Новог Сада тако и оближњих општина да сваки *у суботу 1. маја* буде у дворишту своје организације, да *у случају атака и насиља* против наше миле отаџбине сузбију сваки покушај.

Добровољци, подмукли непријатељ подрива нашу милу Отаџбину, будите будни и силни!

Средњи Добровољачки Одбор позива и патриотско грађанство да и оно тога дана остави свој дневни посао и да буде на опрезу и дома.

Средишњи Одбор чини пажљивим добровољце, да овога маха неће примити никакву извину за изостанак осим случај болести. — Председник *Никола Марковић*. За тајника *Јован Вучковић*.

Нови Сад, 28. априла 1920. год.

— **Парастос.** Српска православна црквена општина новосадска приређује парастос добротвору ове општине Ђорђу К. Јовановићу саде у суботу 1. маја 1920. у 11 сати пре подне у св. саборној цркви. — Председништво.

— **Прилози.** Госпођа Драга *Јовичићка* приложила је овој Обласној Заштити Деце и Младежи 1000 кр. на место парастоса своме брату пок. Душану Стојановићу. Општинско Поглаварство у Перлезу скупило је 200 круна прилога и послало овој Заштити, на чему нека је прилагачима у име сироте деце и овим путем изражена топла хвала и благодарност. — Из канцеларије Обласног Одбора Државне Заштите Деце и Младежи у Новом Саду. Председништво.

— **Преузимање радње.** Досадању реномирану трговину шпецераја и деликатеса г. *Николе Ј. Ћурчића* у Новом Саду примио је млади овдашњи трговац г. *Александар Крстић* те ће ју под својом фирмом даље водити. Г. Крстић има дугогодишњу трговачку праксу те ће се трудити, да сваку своју муштерију потпуно задовољи како добром робом, тако и умереним ценама.

— **Подизање опоравилишта за болесно радништво.** Министарство за Социјалну Политику (Одсек за Банат, Бачку и Барању) жели на Палићу (код Суботице) подићи велико опоравилиште. За извршење ове акције неопходно је потребна *брза помоћ имућних послодаваца и грађана*, да са својим милодарима притекну у помоћ, да би се ова важна установа у цели потпомагања радништва још за ову сезону на расположење болесним радницима на услугу ставити могла. У име Министарства за Социјалну Политику (Одсек за Банат, Бачку и Барању) потписани се у интересу болесног радништва нашем друштву обраћају с учтивом молбом, да изволи у име ове акције с извесним новчаним добровољним прилогом, иль пак потребним стварима у помоћ притећи, или само за ову сезону потребне ствари као позајму на расположење ставити. За подизање овакове установе опоравилишта потребне су следеће ствари: 15 комада гвоздених кревета, 15 комада сламарица, 60 комада навлака за јастуке и јоргане, 60 комада чаршава за подшивање ћебета или јоргана, 15 комада покривача (ћебета) или јоргана, за 60 особа потребно посуђе (лонци, чиније, тањири, ножеви и кашике). Водство Окружне Благајне у тој нади, да ће сл. Наслов без икаквог колебања за подизање југословенског опоравилишта за болесне раднике с извесним новчаним добровољним прилогом или потребним стварима у помоћ притећи, изјављује овим путем своју најдубљу захвалност. — Нови Сад, 16. априла 1920. године. Др. *Секулић*, минист. повереник, *Драх*, управитељ.

Од своје стране најтоплије препоручујемо имућним послодавцима и грађанима, да ову човекољубиву акцију у интересу болесних радника својим прилозима што обилније потпомогну.

— **Продаја куће Арсе и Анке Пајевића.** Покојни народни добротвори Арса и Анка Пајевићи завештали су своју велику кућу у Новом Саду, у Дунавској ул. бр. 36. фонду српске велике гимназије новосадске. Но услед данашњих прилика је старатељство гимн. фонда решило, да ту кућу прода на офертуалној дражби, што је ових дана и учињено. Стигло је четири понуде. Најмања беше 1.000.000 К, а највиша 1,510.000 К. Ову последњу понуду је учинио овдашњи ћурчија г. Ђорђе *Миловановић* те је њему и припала кућа. О том, да је Патронат гимназијски „незадовољан“ том ценом (као што је погрешно јавио један овдашњи лист), нема ни разговора, јер највиша свота, која је установљена за продају те куће, беше 1,500.000 К, а г. Миловановић је платио 10.000 К више.

— **Смрт једног српског добровољца.** Пишу нам из *Карловаца*: У понедељак, на св. муч. Артимона, сахранисмо српског добровољца Пају *Ракетића-Вуксана*, који је добио на фроту неизлечиву болест, којој је на жалост подлегао. За собом је оставио двоје незбринуте сирочади, које Карловчани не би требали да пренебрегну, него да их на пут изведу, јер је то покојни Паја заслужио.

На погребу се видело, колико народ уважава своје добровољце, јер се све, што је српско, искупило да Пају испрати до вечне куће. Учествовали су сви добровољци и соколи, а гимназијска управа изаслала је гимназијске појаче, да на погребу својим умилним гласовима увеличају ову тужну свечаност. На гробу се опростио са покојником председник овд. добровољачке организације г. Марко *Бурна*.

Нека је добром Паји слава и међу нама вечна успомена, а тужној деци, мајци и осталој родбини наше саучешће.

Палестина — народна домаја Јевреја.

— Декларација лорда Балфура. — Енглеска и Француска ће израдити статут за Палестину. — Питање чувања светих места. —

(Телеграм „Застави“.)

Загреб, 28. априла.

Овамо је стигао брзојав сионистичког уреда у Лондону, који јавља, да је Конференција Мира у Сан Рему одлучила, да у мировни уговор с Турском узме декларацију лорда Артура Балфура, која изјава *предвиђа Палестину као народну домају Јевреја* без повреде права тамошњих Арапа.

Врховно Веће је дало мандат над Палестином Енглеској, препуштајући Француској и Енглеској уређење питања о граници у Палестини.

Надаље је закључено, да Енглеска изради статут за Палестину, који ће садржавати установе за оснутак јеврејске домаје у складу са Балфуровом декларацијом. Заштиту верских заједница, коју је пређе вршила Француска, преузеће представници дотичних заједница.

Питање *чувања светих места* уредиће се доскора.

Међу овдашњим Јевејима Сионистама је *велика радост* поводом оваког решења палестинског питања. Овде се спремају велике свечанооти. Сионистичке зграде окићене су барјацима и цвећем. Овде сад баш почиње велика прославна скупштина.

Кратке вести.

— Скадарске автономне власти буне се против италијанских уљеза и нису вољне да им предаду управу града.

— 8. фебруара о. г. демонстрирали су Мађари у Будимпешти пред зградом нашег представништва. Сада се мађарско министарство спољних послова извинило са нотом нашем представништву.

Један господин или госпођица

са трговачком теоретском наобразбом и нешто праксе потребан(-а) је **Трговачко Занатлијској Комори у Новом Саду**. Плата К 1200·— месечно; ступити може одмах. Писмене оферте поднети **до 1. маја** тек. г. 217 1—3

условима мира. Основна мисао књиге је да се Аустро-Угарска, као тлачитељка хуманитетске националне мисли, мора разбити. Захтева се оснивање самосталних држава, Чехословачке, Пољске и Југославије. На крају, у 35 тачака, скицира услове мира, који се, у главноме, потпуно слажу са условима које је мировна конференција поставила.

6. — Масарик је данас најјачи ауктоpитет код Чехословака. Он је филозоф — политичар на челу једне државе. Својим знањем, својом несебичношћу, својим хуманим идејама он ће прожети чехословачки народ и препородиће га за нов живот.

Поред своје дубоке захвалности за оне превелике услуге које нам је овај велики идеални муж чинио и пре рата и за време рата, ми треба да се од Масарика поучимо како треба свој народ волети и радити за њега. Нашим јавним радницима треба да је идеал Масарик: не мазити народ, не тровати га лажима, не обмањивати га лепим причама, — него истину му у очи рећи, укорети га због мана, лечити погрешке и ране, и научити народ да реално мисли и да — радећи свесно и организовано за целину уједно и за себе ради.

С. Б.

МИХ. Г. ПОПОВИЋ

Београд | **Кнез Мих. ул. 45.**

ДОБИО ЈЕ ВЕЛИКИ ИЗБОР:

Гренадина
бела и штрафаста у боји;

Маркизета
бела штикована и

Батиста
штрафаста; 202 3 4

Листера
црна и тегет за мантије и мушке капуте;

Градла бела;

Штофа
памуч. карирана и штрафаста за жен. хаљине и остале енглеске робе.

Јел Вам познат

? FRIGOLIN ?

најбоље средство за промрзлост.

Frigolin

је једино средство против

РЕВМЕ, ИСХИЈАСА, НЕВРАЛГИЈЕ

и у опште за севотину од назеба.

Главни депо за Војводину:

Дрогерија Живојновић.

Готови: апотека Златан Крст, Ковин.

2478 19-20

500 ХВАТИ ДРВА

букових и храстових цепаница и облица **продао** бих на лицу места у шестару манастира Бешенова. За цену обратити се на **Јована Германовића**, трговца, **Бечин (Срем).** 192 3—3

Економи! **Набавите првокласно**

семе од репе

из радње **Браће Продановића, Н. Сад**

168 Дунавска улица. 2—3

Виноградарима у пажњу!

Поново нам је приспела

Ia ЛИКА (РАФИЈА)

ПЛАВИ КАМЕН И СУМПОРНИ ЦВЕТ.

Браћа Продановићи

НОВИ САД, — Дунавска улица.

233 **Телефон 133.** 1—3

Лекарница с целим добрим намештајем и снабдевеном робом: медикаментима, са кућом и баштом, налази се на добром месту у општини **Францфелд** (близу код Панчева, Торовталска жупанија) **за продају** само за готове паре, (посредовати је искључено). Услови се само усмено дају. **Фрања Шнајдер**, апотекар у **Францфелду.** 191 2-3

Најбољи извор куповања за трговце!

Шпецерајске-материјалне-колонијалне робе, јужна воћа, фарбе и т. д.

Браћа Челиковић, Н. Сад

152 Петефијева улица бр. 2. 7—10

Шпецерајску и гвожђарску радњу

са трафиком и ограниченом дозволом точења пића, због болести

продајем одмах.

Радња је на добром месту и врло добро ради. Ко жели исту радњу примити, нека се обрати на власника **Јосима Живановића**, Карловци (Срем). 194 2—3

Ковинска Банка деоничарско друштво.

Позив на бележење деоница.

На темељу закључка ванредне главне скупштине, одржане 18. априла 1920. год. повисује се деоничка главница друштва

од К 960.000 на К 2,160.000

а са спровођењем истог опуномоћена је управа.

Издаје се

10.000 комади нових деоница од К 1,200.000 номинал. вредности које учествују на добитку ове пословне године.

Услови бележења јесу следећи:

1. На 4000. ком. деоница осигурава се првенствено право купа старим деоничарима. Стари деоничари имају право, да на основу сваке своје **две старе** деонице, бележе **једну нову** деоницу, у року од **10. маја** до **10. јуна** ове године, по цени од **180 круна.**

Приликом бележења имају се старе деонице ради жигосања поднети.

2. На осталих 6000 ком. деоница имају право бележења и они, који до сада нису били деоничари, — особито становници нашега среза — и то у времену од **10. маја** па до **30. новембра** ове године, по цени од **204 круна.**

3. Са деоницама, на које стари деоничари не употребе право бележења, поступа се по тачки 2.

4. Приликом бележења плаћа се одмах на сваку деоницу бар К 100. Остатак емисионе цене заједно са 6% камате, која се рачуна од **1. јануара** 1920. год. па до дана уплате може платити уписник у оброцима по својој жељи, али најдоцније до **15. децембра** ове године. Наравно да уписник може, ако хоће, и целу емисиону цену заједно са каматама и одмах уплатити.

5. Сувишак, који се преко номиналне цене деоница уплаћује, додаје се резервном фонду, по одбитку трошкова око издавања деоница и приносу мировинском фонду.

6. Ако се утврђени рок плаћања прекорачи повлачи за собом последицу, да већ уплаћену своту губи, која се такође придодаје резервном фонду.

7. Нове деонице издаваће се деоничарима без трошкова и преписиваће се на име на које уплатник жели, уз повлачење издатих привремених признаница за бележење. Рок издавања нових деоница објавиће се доцније.

После спроведеног подизања деоничарске главнице, износиће наш сопствени капитал (деоничка главница и резервни фонд) преко $3^1/_4$ милиона круна.

Ковин, 19. априла 1920. год.

208 1—1 **Управни одбор.**

ТЕЛЕФОН 79.

УРЕЂАЈ за БРАВАРСКО-

механичке радионице,

машине, (стругару, машину за бушење, ковачницу, сврдла итд., итд.),

АЛАТ, свих врсти материјала за ауто и

ГВОЗДЕНУ БУРАД

229 1-10

купује ОЛД БАКОВСКИ, — Нови Сад

Жељезничарска (бив. Петефијева) ул. 16.

ТЕЛЕФОН 79.

АКО ВАМ ТРЕБА

ЦРЕПОВА

218 1—10

за кров, тражите мустру и понуде од жомбољске цигљане

М. БОН и К°

у Жомбољу (Банат).

Телефон 239. **„Рапид“** Телеграм Рапид.

Агентурно комисионарно подузеће

Нови Сад, зграда хотел „Слободе“.

Нуди са стоваришта 800—900 хиљада ком. Ја мохачке цигље, одмах се може преузети.

197 2—3

Продаја грађе.

Властелинство грофа Бењовског у Görcsöny продаваће путем усмене лицитације на дан *8. маја* о. г., у својој канцеларији у Görcsöny око 3.800 комада борових стубова дужине 8 12 метара а просечни пречник 8—12 цм. Почетак лицитације у 9 часова преподне. Грађа се налази у шуми Бекша у близини железничке станице Görcsöny, где се може сваког дана видети.

Пре почетка лицитације полаже се кауција 10%, продаја франко шума за крунско-динарске новчанице, важи за купца одмах, а за властелинство, пошто је надлежни Министар одобри.

По саопштењу одобрене продаје купац је обвезан, да положи целокупну суму.

193 2—3 **Од стране државног комесара.**

РЕТКА ПРИЛИКА!

ПАРНА ЛАЂИЦА

за продати, од 16 коњских сила скупа са дереглијом и чамцем и свим спадајућим прибором све у потпуно добром стању, особито подесно за трговину, сигурна против воде вући 100.000 кгр. (т. ј. десет вагона), цена 280.000 К. Обратити се на

Стеван Михајловић (Грочан) Ср. Карловци.

188 3—3

Управник: Јаша Томић. Штампарија Натошевић, Нови Сад, Богданска улица број 3. Одговорни уредник: Јанко Перић.